

(Publisert i noe forkortet versjon under overskriften ” ’Opprørets uke’ til besvær” som debattartikkel i Aften 21. februar 2007, s.25).

Odd Gunnar Skagestad: **Opprørets uke?**

I sin annenside-artikkel "Opprørets uke" fredag 16. ds. fresker Aften-redaktør Haugsgjerd til med et par gjengse munnhell eller "faste uttrykk". Det går ikke helt bra. Således kan vi lese at "Utfallet av nominasjonsprosessen tyder på at Oslo Høyre har behov for utlufting og for "samling i bunn", for å låne et uttrykk fra motstanderen Arbeiderpartiet." Hva i all verden har Arbeiderpartiet med dette uttrykket å gjøre? "Samling i bunn" (egentlig "Samling i bønn") er et hederskronet uttrykk for norsk besluttsomhet, handlekraft, skiferdighet og skippertaks-evne. Under det militære patruljeløp på ski ved de olympiske vinterleker i St.Moritz i 1928 lå det norske laget lenge skammelig dårlig an. Men da det gjenstod en fæl utforkjøring med 1000 meters høydeforskjell over 7 km, beordret patruljefører Ole Reistad fornuftig nok: "Samling i bønn!". Dermed raste nordmennene forbi alle de andre og vant suverent.

Redaktøren siterer også Fabian Stangs beskrivelse av seg selv som "løs kanon på dekk" (ja, det var ganske riktig det han sa). Uttrykket "løs kanon" skriver seg fra seilskutetidens orlogsfartøyer, da det mest katastrofale som kunne skje, var at en kanon løsnet i hard sjøgang. Ikke "på dekk" (ille nok, men i så fall ville skytset havnet på sjøen og skuta ellers like hel), men under dekk, hvor kanonene helst befant seg. Løsnet en kanon her, ville den snart slå hull i skutesiden, og skip og mannskap være forlapt. (Knappt noe sted er en slik hendelse beskrevet bedre enn i Baronesse d'Orczy's klassiker "Den Røde Pimpernell"). Metaforen "løs kanon" har vært brukt lenge, men den misvisende tilføyelsen "på dekk" er trolig kommet til i moderne tid - etter at vi har fått fenomenet litt på avstand.